

Samenvatting

Door de Corona pandemie hebben sommige huishoudens te maken gekregen met een onvoorzienbare forse terugval in hun inkomen waardoor ze mogelijk hun woonkosten niet meer geheel kunnen voldoen. Gemeenten krijgen daarom de mogelijkheid om hierin tijdelijke ondersteuning te bieden. Het college van burgemeester en wethouders van Maastricht stemt in dit kader in met de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland. De beleidsregels gelden met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2021. Er kan eenmalig een tegemoetkoming worden verstrekt over maximaal zes maanden, namelijk van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

Beslispunten

1. Instemmen met de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland.
2. Er mee instemmen dat de middelen die in 2021 via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld voor het bekostigen van de TONK worden toegevoegd aan het budget bijzondere bijstand van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.
3. Het toepassen van de hardheidsclausule ingevolge de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland mandateren aan de portefeuillehouder.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 23 maart 2021:

Conform.

1. Aanleiding

Door de Corona pandemie hebben sommige huishoudens te maken gekregen met een onvoorzienbare en forse inkomensdaling waardoor ze problemen ondervinden bij het voldoen aan hun noodzakelijke woonkosten. Gemeenten krijgen daarom de mogelijkheid om hierin tijdelijke ondersteuning te bieden.

Het college van burgemeester en wethouders van Maastricht geeft hieraan invulling door in te stemmen met de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland opgesteld. De beleidsregels gelden met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2021. Er kan eenmalig een tegemoetkoming worden verstrekt over maximaal zes maanden, namelijk van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

Hierna zullen de contouren van de beleidsregels worden geschetst. Daarbij zal ook kort worden ingegaan op de financiering door het Rijk en de evt. risico's die daaraan verbonden zijn.

2. Context

- Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 35 van de Participatiewet;
- de Kamerbrief, d.d. 9 december 2020, van de minister van Economische Zaken en Klimaat e.a. inzake Aanpassingen in het economische steun- en herstelpakket als gevolg van de ontwikkeling in de bestrijding van het coronavirus;
- Brief van minister Koolmees (SZW) van 26 februari 2021 aan gemeenten: aandacht voor financiën ruimhartige uitvoering TONK;
- Brief van het Kabinet aan de Tweede Kamer van 12 maart 2021: aanvullingen op het economisch steun- en herstelpakket.

3. Gewenste situatie

De Corona pandemie treft sommige huishoudens hard in hun inkomen, waardoor ze problemen ondervinden om hun vaste woonkosten te voldoen.

Verschillende ministers hebben bij brief van 9 december 2020 aan de Tweede Kamer extra ondersteuningsmaatregelen aangekondigd.

Eén van die maatregelen richt zich op het bieden van financiële hulp aan huishoudens die hun vaste woonkosten niet meer geheel kunnen voldoen. In dit kader heeft het Kabinet onlangs nog richting de Tweede Kamer aangekondigd in het eerste half jaar van 2021 een budget van EUR 260 mln. beschikbaar te stellen. Dat gebeurt in twee kwartaaltranches. Een eerste tranche van EUR 65 mln. die begin april wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en wordt verdeeld volgens de verdeelsleutel armoede- en schuldenbeleid en een tweede tranche van EUR 195 mln. die eind tweede kwartaal volgt. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche zal vanuit het Rijk

worden gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling (zie in dit verband ook paragraaf 8).

Het beschikbare budget is overigens niet alleen bedoeld voor toekenningen maar ook voor uitvoeringskosten.

Gemeenten zijn voorts opgeroepen beleidsregels op te stellen op basis van de Participatiewet met daarin de criteria voor toekenning van een financiële tegemoetkoming.

Met bijgaande beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijk kosten (TONK) Maastricht Heuvelland wordt hieraan tegemoetgekomen.

Contouren beleidsregels

Omdat het op dit moment lastig is om de omvang van de problematiek en ook de grootte van de doelgroep goed in te schatten is bij het bepalen van de criteria gezocht naar een zo goed mogelijke balans tussen het verwachte aantal huishoudens en het kunnen bieden van een enigszins substantiële tegemoetkoming. En dit alles met het oog op een beperking van een eventueel financieel risico gelet op de nog definitieve verdeling van de tweede tranche aan het eind van het tweede kwartaal 2021.

Voor het mogelijke aantal huishoudens dat zich zou kunnen melden voor hulp is gekeken naar ongeveer de helft van het aantal aanvragers in het kader van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo 3). Gemeenten elders in het land (waaronder Amsterdam) hebben dit ook als uitgangspunt genomen in het besef dat het een aanname is.

Voor het bepalen van de hoogte van een bijdrage is vooralsnog uitgegaan van het Maastrichtse aandeel in de aangekondigde EUR 260 mln. Dat zal rond de 1% bedragen.

Met nog een uitname voor uitvoeringskosten resteert dan een bedrag van maximaal EUR 500,- per maand voor ongeveer 750 huishoudens (wat ruimer dan de helft van Tozo 3 aanvragers).

Gelet op het toch aanwezige financiële risico (de uiteindelijke bijdrage van het Rijk staat immers nog niet helemaal vast) wordt de bijdrage dus gemaximeerd op voornoemd bedrag.

Een ander argument voor maximering is dat de gemeentelijke regeling ook een zogenoemde 'open-einde regeling' is, hetgeen betekent dat wanneer er meer aanvragers zijn dan verwacht deze ook aanspraak moeten kunnen maken op een tegemoetkoming. Het zal in ieder geval noodzakelijk zijn de voortgang goed te blijven monitoren. Ook om, indien nodig, tijdig op te kunnen schalen richting Rijk.

Om de tegemoetkoming ten goede te laten komen aan de huishoudens die deze het hardst nodig hebben wordt er ook een vermogensstoets toegepast. Daarbij worden de vermogensgrenzen gehanteerd die gelden binnen de Participatiewet.

Het is de bedoeling de ondersteuning toe te kennen over de door het Rijk bepaalde verstrekkingperiode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 en deze dan eenmalig uit te betalen. Een huishouden kan dan maximaal EUR 3.000,- ontvangen.

Voor een juiste beeldvorming worden hieronder nog eens de belangrijkste criteria van de beleidsregels weergegeven:

- a. voor het bepalen van het inkomen wordt uitgegaan van het inkomen over de maand januari 2021 (de aanvrager verklaart tevens dat hierbij sprake is van een inkomensterugval als gevolg van de Corona pandemie);
- b. voor het vaststellen van de draagkracht wordt uitgegaan van het meerinkomen boven 110% van het geldend sociaal minimum (dat is afgerond EUR 1.120,- voor een alleenstaande of een alleenstaand ouder en EUR 1.600,- voor gehuwden/samenwonenden);
- c. voor het bepalen van de noodzakelijke woonkosten wordt bij een huurwoning gekeken naar de kale huur en in het geval van een eigen woning naar de verschuldigde hypotheekrente. Voor overige woonkosten wordt nog rekening gehouden met een vast bedrag van EUR 100,- per maand;
- d. er geldt een vermogenstoets die aansluit bij de vermogensgrenzen van artikel 34 derde lid van de Participatiewet (EUR 6.295,- voor een alleenstaande en EUR 12.590,- voor een alleenstaand ouder en voor gehuwden/samenwonenden);
- e. bij een gehuurde woning moet de huur hoger zijn dan EUR 752,33 per maand (anders geldt de huurtoeslag als voorliggende voorziening);
- f. zijn er medebewoners die ouder zijn dan 21 jaar dan wordt het inkomen van de aanvrager verhoogd met EUR 150,- per maand per medebewoner (als bijdrage in de woonkosten);
- g. van een inkomen tot aan het sociaal minimum wordt de aanvrager geacht per maand EUR 430,- bij te kunnen bijdragen aan de noodzakelijke woonkosten;
- h. er geldt een drempelbedrag van EUR 25,- per maand (zijn de relevante woonkosten gelijk aan of lager dan dit bedrag dan kan er geen aanspraak op een tegemoetkoming worden gemaakt).

Optie voor verhoging maximering

Zoals eerder al is opgemerkt zal de uitvoering van de beleidsregels goed intern moeten worden gemonitord. Daarnaast is het van belang de komende maanden ook de landelijke ontwikkelingen en het standpunt van het Rijk hierin op de voet te volgen.

Mocht blijken dat daartoe financiële ruimte is (afhankelijk van het verloop van de uitvoering en/of van een inderdaad ruimhartige bijdrage van het Rijk) dan kan het college nog in een apart besluit in aanvulling op de beleidsregels beslissen de maximering van het maandbedrag te verhogen. Dit kan voor huishoudens met hoge woonkosten dan leiden tot een nabetaling. In de beleidsregels is in dit verband een optie tot verhoging opgenomen mits de financiën het toelaten.

Belang van afstemming Maastricht Heuvelland

Het is voor een efficiënte en adequate uitvoering door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland van belang dat er eenzelfde beleidslijn wordt gevolgd. Bovendien is het voor de huishoudens in de regio Maastricht Heuvelland ook begrijpelijker dat in alle zes gemeenten hetzelfde beleid wordt gevoerd met dezelfde financiële tegemoetkomingen.

In individuele en schrijnende gevallen kan van het beleid worden afgeweken door toepassing van de hardheidsclausule.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t

6. Personeel en organisatie

Omdat niet helemaal helder is om welke aantallen aanvragen het precies zal gaan, is er voorlopig gekoerst op het aantal dat eerder voor Maastricht is genoemd en is anderzijds voor de kosten per aanvraag gekeken naar de kostenvergoeding van het Rijk voor de uitvoering van de Tozo. Daarbij is een bedrag gehanteerd van zo'n EUR 450,- per aanvraag levensonderhoud.

Ervan uitgaande dat er rond de 750 aanvragers zullen zijn, kunnen de uitvoeringskosten worden geschat op ongeveer EUR 335.000,-. Gedurende het uitvoeringsproces moet duidelijk worden of dit bedrag uiteindelijk nodig is. De herbestemming van een eventueel restant kan worden meegewogen in het opteren voor een verhoging van de maximering van het maandbedrag (zie optie voor verhoging in paragraaf 3).

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Er wordt door de applicatiebeheerder Centric een aparte module beschikbaar gesteld.

8. Financiën

In paragraaf 3 is al aangegeven dat moeilijk kan worden ingeschat hoeveel aanvragers TONK er uiteindelijk zullen zijn en hoe groot hun problematiek is. Daarnaast is er ook op gewezen dat het Rijk pas later (eind tweede kwartaal) 'op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling' duidelijkheid zal geven over de wijze van verdeling en daarmee ook de over de precieze hoogte van de tweede tranche.

Voor de prognoses tot nu toe is gekeken naar de beide tranches. Een eerste van EUR 65 mln. en de tweede van EUR 195 mln. waarbij voor het Maastrichtse aandeel wordt uitgegaan van ongeveer 1% hetgeen neerkomt op zo'n EUR 2,6 mln. Omdat over de verdeling van de tweede tranche nog geen absolute helderheid is, wordt enige slag om de arm gehouden en wordt daarom een maximering toegepast van EUR 500,- per maand (voor de hele verstrekkingperiode van zes maanden EUR 3.000,-).

Daarmee zouden zo'n 750 aanvragers de maximale vergoeding kunnen krijgen.

Verder is gelet op het aantal potentiële aanvragers rekening gehouden met uitvoeringskosten van zo'n EUR 335.000,-.

In paragraaf 3 is ook vermeld dat mocht gedurende de uitvoering (eind juni 2021) blijken dat er nog financiële ruimte is (bijvoorbeeld bij minder aanvragers en/of een ruimhartigere vergoeding door het Rijk) het college dan in een kort apart besluit kan bepalen de maximering te verhogen natuurlijk wel met inachtneming van de financiële marge.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

N.v.t.

11. Voorstel

1. Instemmen met de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland.
2. Er mee instemmen dat de middelen die in 2021 via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld voor het bekostigen van de TONK worden toegevoegd aan het budget bijzondere bijstand van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.
3. Het toepassen van de hardheidsclausule ingevolge de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) Maastricht Heuvelland mandateren aan de portefeuillehouder.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Het streven is medio/eind maart 2021 de regeling te kunnen gaan aanvoeren.

Zoals eerder al vermeld, zal de regeling goed worden gemonitord.